

E-TJÄNSTER OCH DET DIGITALA OFFENTLIGA SVERIGE

UR SVENSKARNA OCH INTERNET 2023

ETT KAPITEL UR SVENSKARNA OCH INTERNET 2023

Det här är ett kapitel ur Internetstiftelsens årliga undersökning *Svenskarna och internet 2023*.

Den fullständiga rapporten består av tio kapitel och innehåller massor av information om svenskarnas digitala tillvaro och internetvanor. I år täcker rapporten områden som integritet, övervakning, hållbarhet, sociala medier, näthat, e-böcker, poddar, webbläsare, samhällsnyheter och mycket mer.

Hela rapporten hittar du på webbplatsen:

<https://svenskarnaochinternet.se/rapporter/svenskarna-och-internet-2023/>

Om Internetstiftelsen och Svenskarna och internet

Internetstiftelsen är en oberoende, affärsdriven och allmännyttig organisation. Vi verkar för ett internet som bidrar positivt till människan och samhället. Vi ansvarar för internets svenska toppdomän .se och sköter drift och administration av toppdomänen .nu. Intäkterna från affärsverksamheten finansierar en rad satsningar i syfte att möjliggöra att människor kan nyttja internet på bästa sätt, och stimulera kunskapsdelning och innovation med inriktning på internet.

Med undersökningen *Svenskarna och internet* vill vi bidra med fakta och insikter om hur användningen av internet i Sverige utvecklas. Vi vill ge förutsättningar till att digitaliseringen av det svenska samhället och näringslivet sker på välinformerad grund.

För samtliga studier har Internetstiftelsen anlitat undersökningsföretaget Novus för datainsamling som ägde rum under januari och februari 2023. Majoriteten av vår data är insamlad i Studie 1 (n=2 954) och Studie 2 (n=3 503) i Novus slumpmässigt rekryterade Sverigepanel, med en deltagarfrekvens på 63 procent respektive 62 procent. Resultatet är viktat mot SCB vad gäller kön, ålder, utbildning och geografi.

Läs mer om metod och urval här:

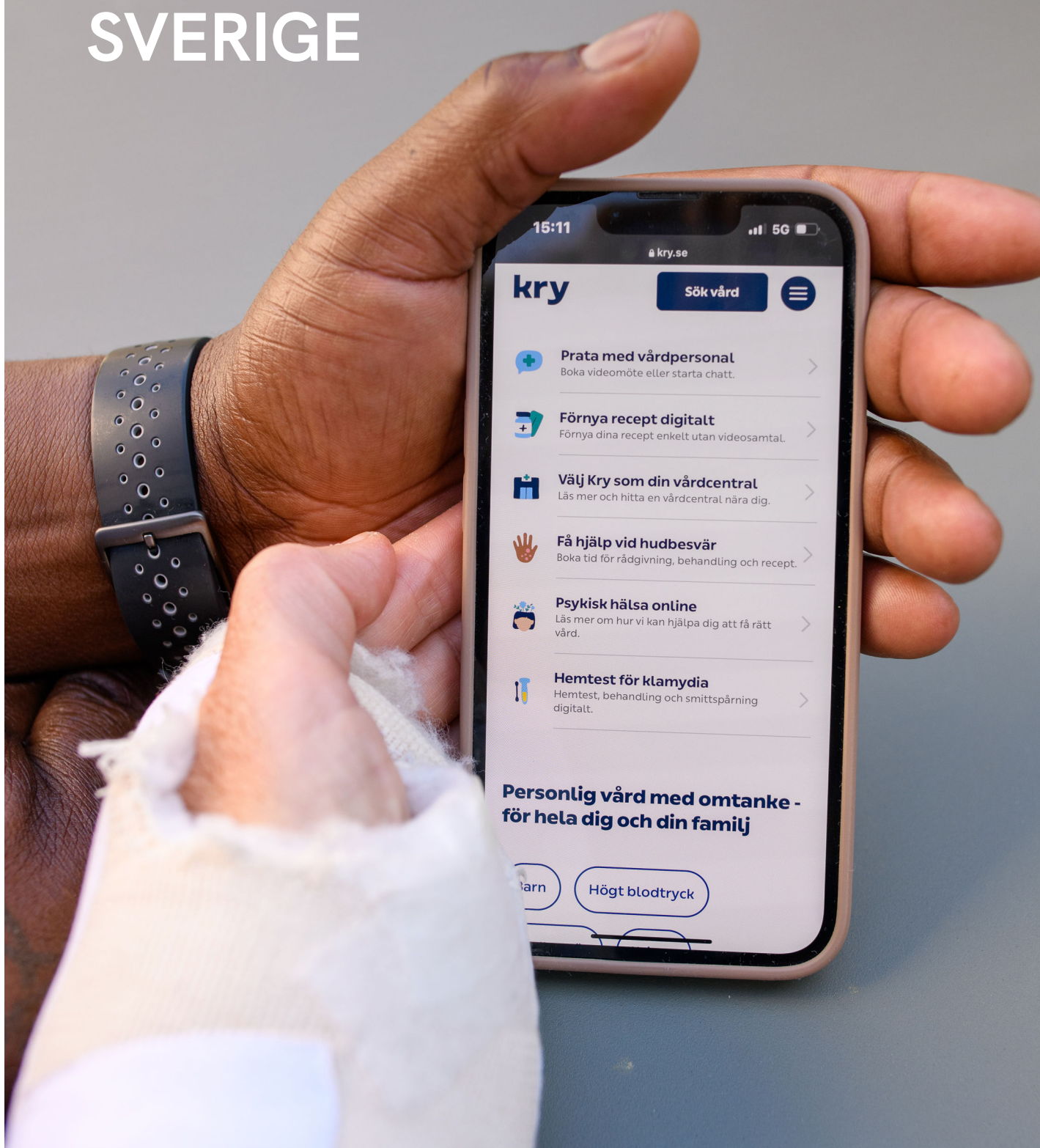
<https://svenskarnaochinternet.se/rapporter/svenskarna-och-internet-2023/metodbeskrivning/>

*) På flera ställen i rapporten hänvisar vi till tabellbilagan för mer information.

Dessa är markerade i texten med *. Du hittar tabellbilagan här:

<https://svenskarnaochinternet.se/rapporter/svenskarna-och-internet-2023/bilagor/>

KAPITEL 2: E-TJÄNSTER OCH DET DIGITALA OFFENTLIGA SVERIGE

FLER ÄLDRE ÄN YNGRE SER CYBERATTACKER SOM SANNOLIKA

Kivra dominerar bland digitala brevlådor och mobilt Bank-id bland e-legitimationer. Var tionde svensk tror att vi ligger efter våra nordiska grannar i e-tjänster och merparten tror att en cyberattack där internet upphör att fungera är sannolik.

INNEHÅLL

- 4 Kort sammanfattning
- 6 Digital brevlåda
- 9 E-vårdtjänster och vårdappar
- 15 E-legitimation och mobilt Bank-id
- 19 Det digitala offentliga Sverige jämfört med andra länder
- 25 Cyberhot

I det här kapitlet undersöker vi hur många som använder en så kallad digital brevlåda samt vilken brevlåda de har. Vi visar också hur många som använder vårdappar för digitala läkarbesök och vilka sådana appar de använt. Vidare följer vi upp hur användningen av e-legitimation och mobilt Bank-id utvecklats det senaste året. När det gäller e-tjänster generellt, hur tror svenskarna att Sverige står sig jämfört med andra länder? Och hur sannolika tror vi att olika typer av cyberattacker är? Det ger vi också svar på i detta kapitel.

Små skillnader i användandet av e-tjänster mellan år 2022-2023

Nästan alla, hela 93 procent, använder e-legitimation vilket är en liten ökning mot föregående år. Det är tack vare att mobilt Bank-id ökar något, framför allt bland de äldsta. 7 av 10 använder digital brevlåda vilket är i linje med föregående år. E-tjänster för sjukvården används av 8 av 10 vilket är en liten minskning, som med största sannolikhet hänger samman med att covid-19-pandemin nu är över.

Privata aktörers e-tjänster mer populära än statliga

Av de e-tjänster vi undersökt är det de privata aktörernas alternativ som flest använder, inte statens. Den mest populära digitala brevlådan är Kivra. Kry är den vårdapp som används av flest. Mobilt Bank-id dominerar bland e-legitimationer. För den sistnämnda finns ännu inte ett statligt alternativ

Svenskar tror att vi ligger före övriga Europa vad gäller e-tjänster

Var femte svensk vet inte hur Sverige förhåller sig vad gäller e-tjänster jämfört med våra nordiska grannar och övriga Europa. De flesta tror att vi ligger före Europa men inte lika många att vi ligger före övriga Norden. Det är e-tjänster som Bank-id och Swish som får svenskarna att tro att vi ligger före andra länder. Avsaknaden av en statlig e-legitimation och att vi inte kan rösta digitalt får en del att tro att vi ligger efter.

Majoriteten av svenskarna ser olika cyberattacker som sannolika

8 av 10 svenskar tror att främmande makt kan komma över samhällskritisk information i en cyberattack. Fler än 6 av 10 ser det som sannolikt att cyberattacker kan slå ut internet eller uppkopplade system som värme, el och vatten. Den äldre halvan av befolkningen ser cyberhot som mer sannolika än den yngre halvan gör. Yngre födda på 90- och 00-talet ser det som minst sannolikt av alla, i synnerhet unga kvinnor.

DIGITAL BREVLÅDA

7 av 10 i befolkningen har en digital brevlåda

Fråga: Har du under de senaste 12 månaderna använt en digital brevlåda?

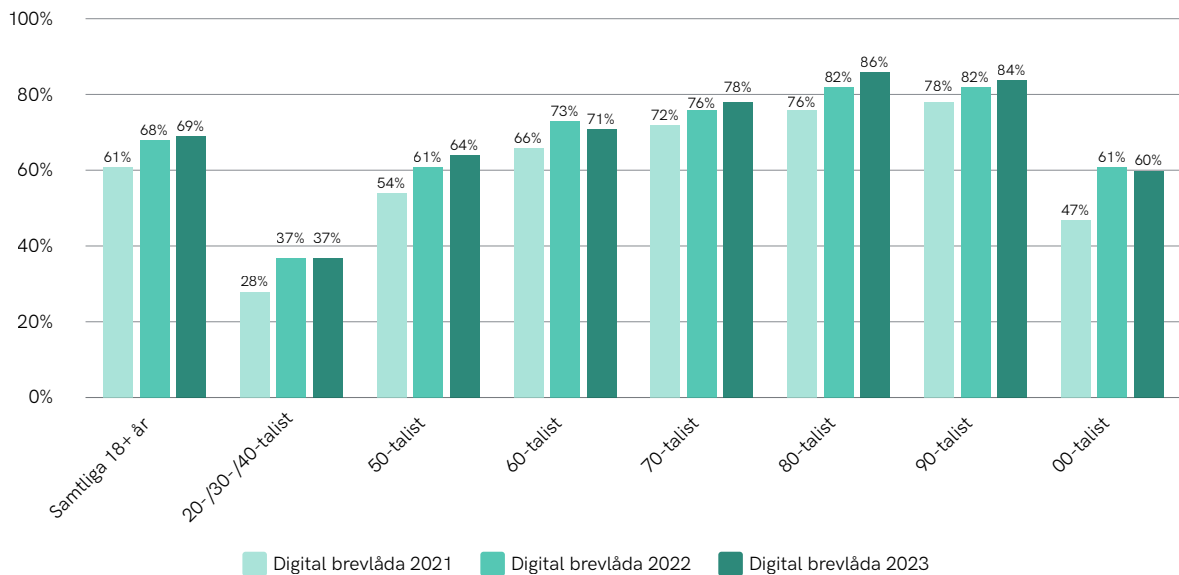

Diagram 2.1a, Bas: Samtliga 18+ år, År 2021–2023 (Studie 1)

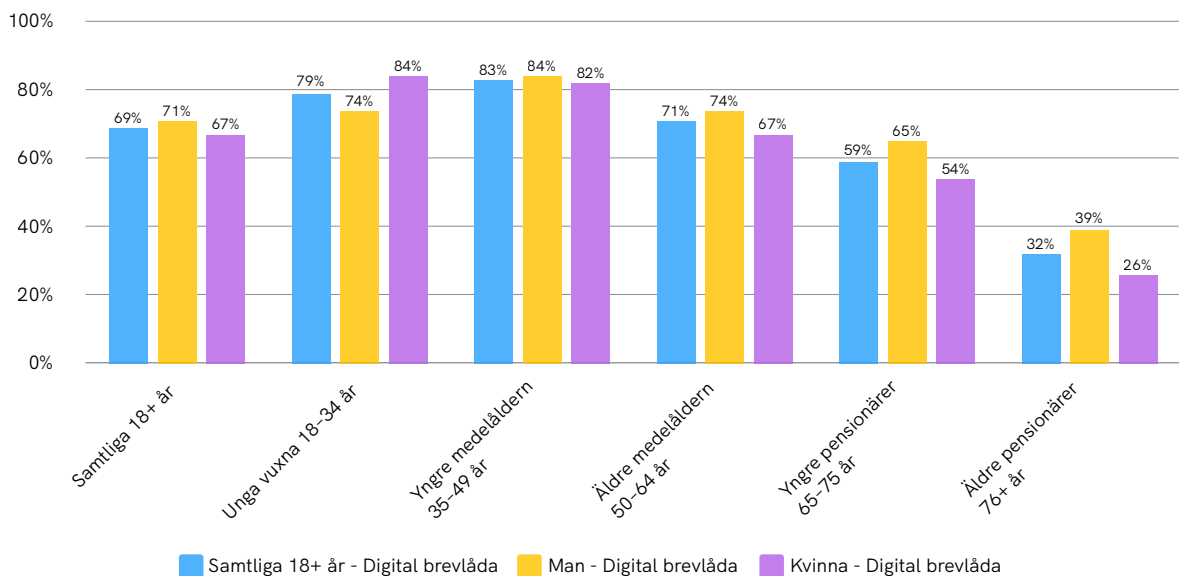

Diagram 2.1b, Bas: Samtliga 18+ år, År 2023 (Studie 1)

Vilka använder en digital brevlåda?

Användningen av digital brevlåda ligger år 2023 på samma nivå som år 2022. De små skiftningar som finns per generation är alla inom felmarginalen.

- 7 av 10 i befolkningen använder en digital brevlåda.
- Digitala brevlådor är vanligast förekommande bland 80- och 90-talister.
- Något fler män (71%) än kvinnor (67%) använder en digital brevlåda.
- Bland unga vuxna 18–34 år är det dock fler kvinnor (84%) än män (74%) som har en digital brevlåda.
- Nära hälften av pensionärerna (46%) använder en digital brevlåda men skillnaden mellan mäns (54%) och kvinnors (40%) användning är stor. *)

Vilka använder inte en digital brevlåda?

- 3 av 10 i befolkningen använder inte en digital brevlåda.
- Drygt 2 av 10 av 70-talisterna och 3 av 10 av 60-talisterna använder inte en digital brevlåda.
- 4 av 10 av de yngre pensionärerna 65–75 år använder inte en digital brevlåda.
- Nära 7 av 10 av de äldre pensionärerna över 75 år använder inte en digital brevlåda och skillnaden mellan mäns (39%) och kvinnors (26%) användning är stor.

Kivra dominerar bland digitala brevlådor

Fråga: Vilken eller vilka digitala brevlådor har du använt de senaste 12 månaderna?

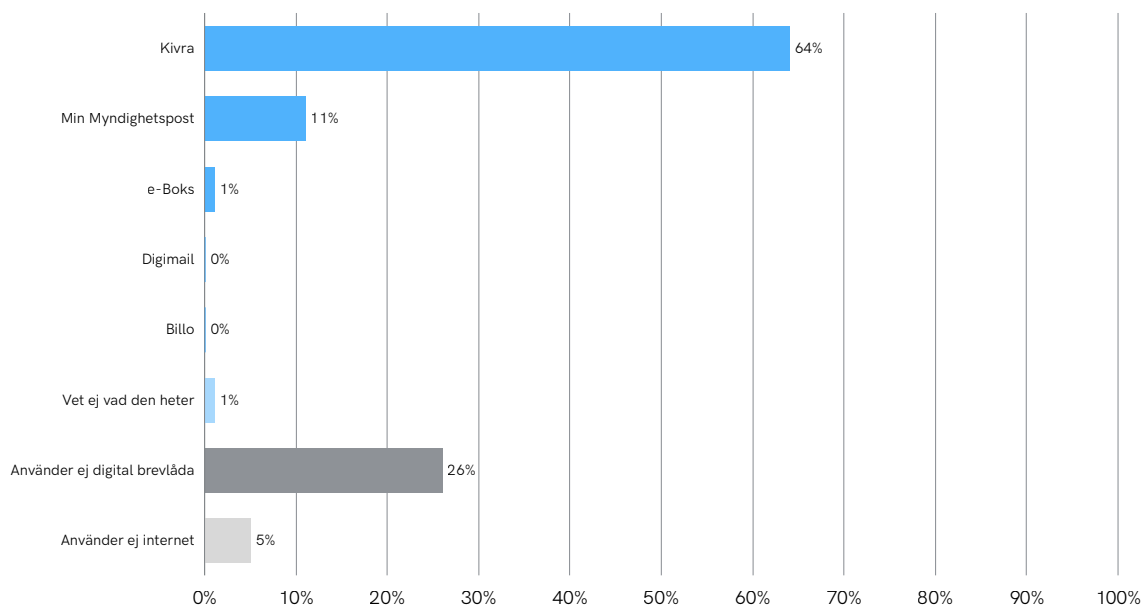

Diagram 2.2a, Bas: Samtliga 18+ år, År 2023 (Studie 1)

KIVRA OCH MIN MYNDIGHETSPOST

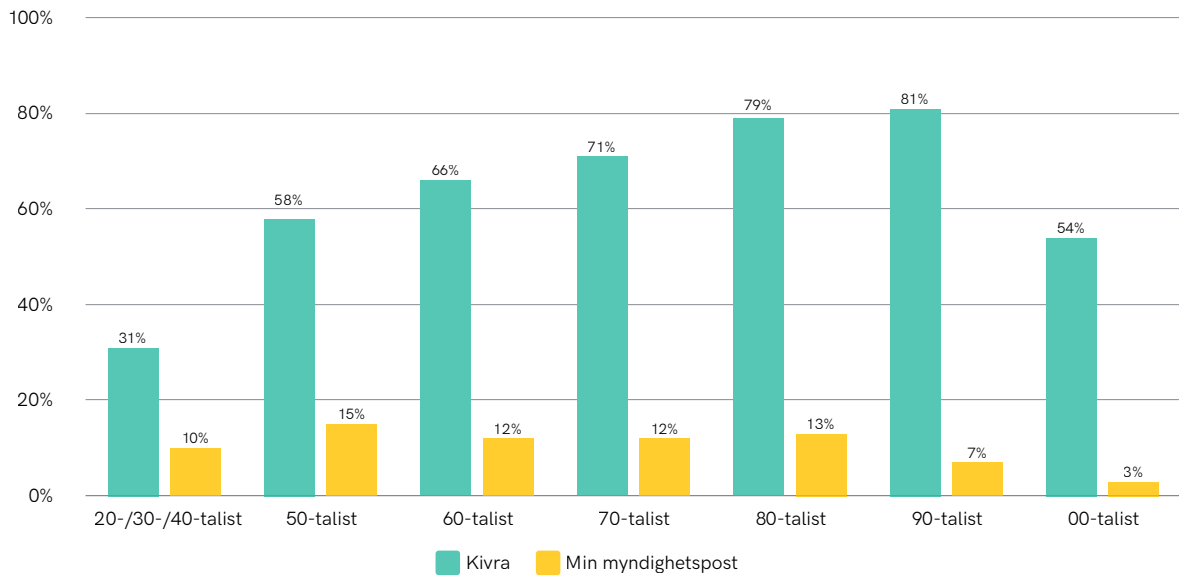

Diagram 2.2b, Bas: Samtliga 18+ år, År 2023 (Studie 1)

Vilka digitala brevlådor använder Sveriges befolkning?

- Kivra är den dominerande digitala brevlådan som fler än 6 av 10 (64%) i befolkningen använder. 8 av 10 av 80- och 90-talisterna använder Kivra.
- På andra plats kommer den statliga tjänsten Min myndighetspost som 1 av 10 använder. Min myndighetspost används främst av 50-talisterna.
- E-boks används av något fler 80-talister (2%). *)
- Fler 00-talister (3%) vet inte vad deras digitala brevlåda heter jämfört med äldre generationer. *)
- Bland pensionärerna använder 4 av 10 Kivra (40%) och 1 av 10 Min myndighetspost (11%). *)

Hur många använder fler än en digital brevlåda?

- 8 procent i befolkningen har använt fler än en digital brevlåda det senaste året. *)
- Att ha fler än en digital brevlåda är vanligast bland 50-talister (11%). *)

E-VÅRDTJÄNSTER OCH VÅRDAPPAR

8 av 10 i befolkningen använder e-tjänster för sjukvården

Fråga: Har du under de senaste 12 månaderna använt e-vårdtjänster/e-tjänster för sjukvården (logga in på 1177.se, digitala vårdbesök, söka info vid sjukdom online etc.)?

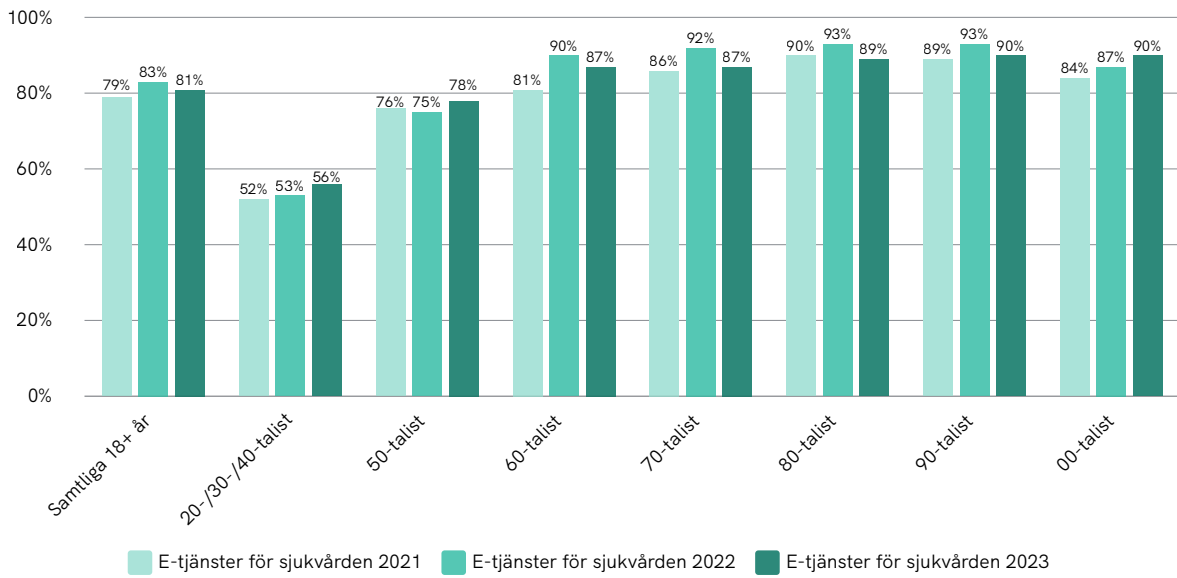

Diagram 2.3a, Bas: Samtliga 18+ år, År 2021–2023 (Studie 1)

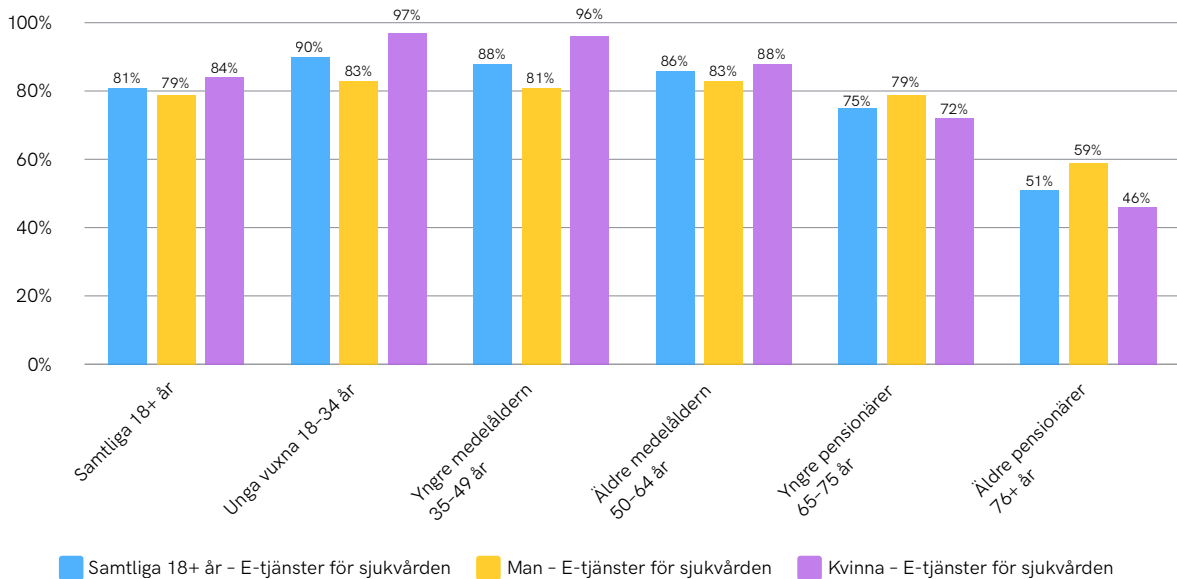

Diagram 2.3b, Bas: Samtliga 18+ år, År 2023 (Studie 1)

Vilka använder e-tjänster för sjukvården?

Användningen av e-vårdtjänster hänger samman med flera faktorer som kan vara viktiga att ha i åtanke vid tolkning av resultatet. Utöver kunskap om och tillgång till den digitala tekniken så påverkas nyttjandegraden av om det överhuvudtaget funnits ett behov av vård och även vilken typ av vård som behövts. För skillnad över tid har covid-19-pandemin med största sannolikhet också påverkat användningen.

- 8 av 10 i befolkningen använder e-vårdtjänster. Det är en liten minskning från 2022 (83%) till 2023 (81%).
- 70- och 80-talister har signifikant minskat sin användning av e-vårdtjänster år 2023.
- Män har minskat sin användning av e-vårdtjänster från 2022 (82%) till 2023 (79%) medan kvinnors nyttjandegrad är oförändrad mellan åren. *)
- Fram till pensionsåldern är det fler kvinnor än män som nyttjar e-vårdtjänster men efter pensionen är det istället fler män än kvinnor.
- 2 av 3 pensionärer (65%) har nyttjat e-vårdtjänster år 2023 vilket är en ökning sedan 2022 (60%). *)

Vilka använder inte e-tjänster för sjukvården?

- Var femte i befolkningen använder inte e-tjänster för sjukvården.
- Bland de yngre pensionärerna 65-75 år har var fjärde inte använt e-vårdtjänster.
- Hälften av de äldre pensionärerna över 75 år har inte nyttjat e-vårdtjänster.

Drygt var femte har använt en vårdapp för läkarbesök senaste året

Fråga: Har du under de senaste 12 månaderna använt en vårdapp för att besöka en läkare digitalt via videosamtal?

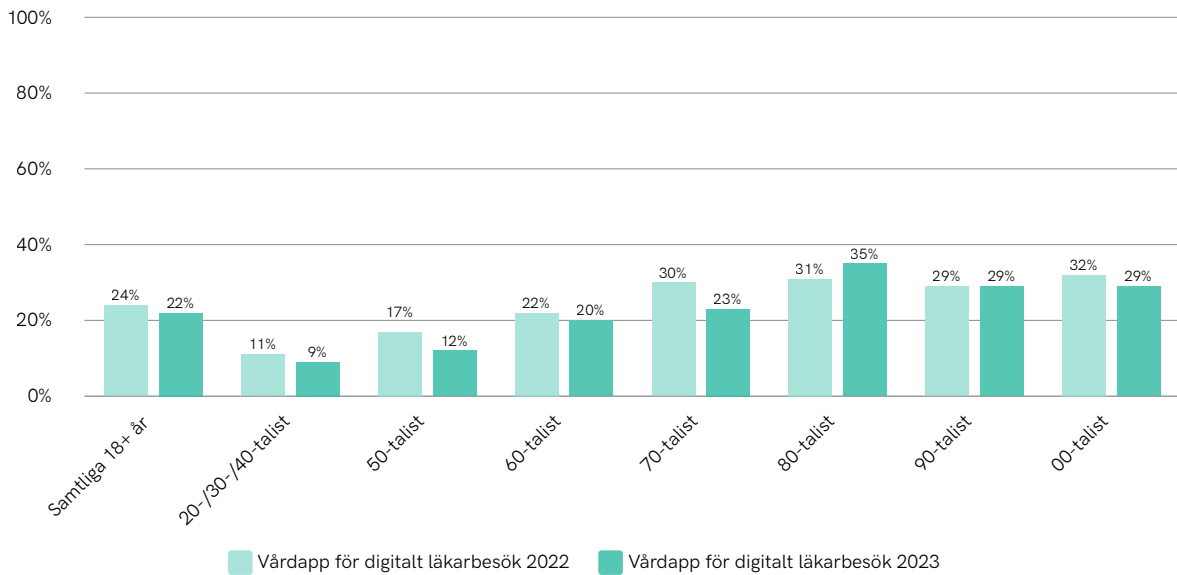

Diagram 2.4a, Bas: Samtliga 18+ år, År 2022–2023 (Studie 1)

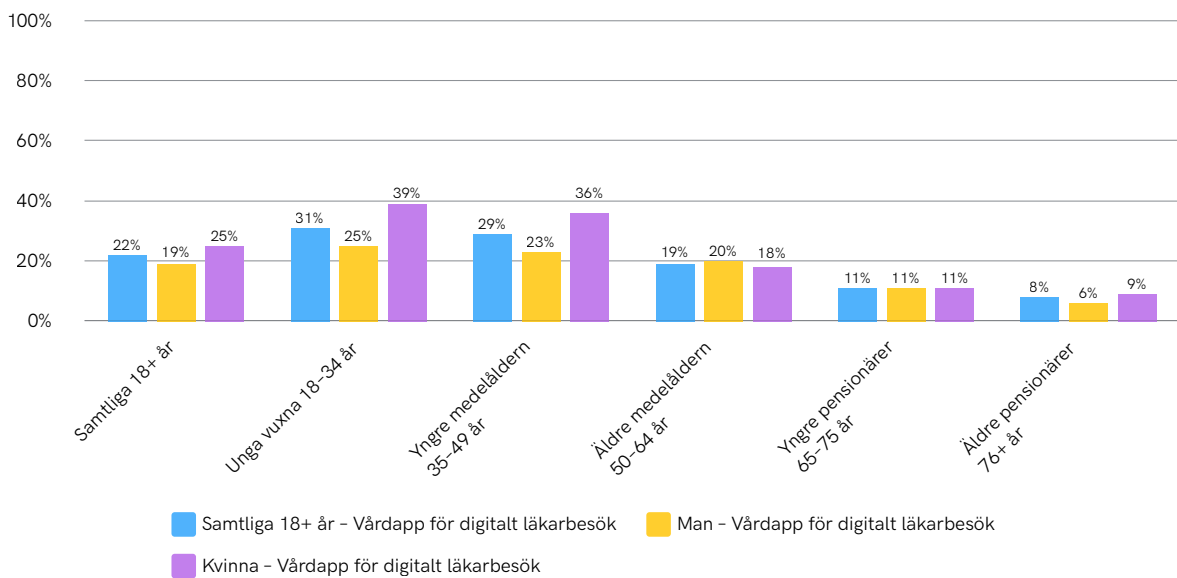

Diagram 2.4b, Bas: Samtliga 18+ år, År 2023 (Studie 1)

Vilka använder vårdappar?

Liksom för e-vårdtjänster i stort hänger användningen av vårdappar för digitala läkarbesök samman med flera faktorer, vilka kan vara viktiga att ha i åtanke vid tolkning av resultatet.

Först och främst handlar det om kunskap om och tillgång till den digitala tekniken. Nyttjandegraden påverkas även av om det överhuvudtaget funnits ett behov av ett läkarbesök och likaså vilken typ av vård eller rådgivning under läkarbesöket som behövts. För skillnad över tid har covid-19-pandemin med största sannolikhet också haft påverkan.

- Drygt var femte i befolkningen har använt vårdappar för digitala läkarbesök via videosamtal. Det är en liten minskning från 2022 (24%) till 2023 (22%).
- De som framför allt nyttjar vårdappar är kvinnor under 50 år, varav nära 4 av 10 har använt en vårdapp för ett digitalt läkarbesök det senaste året.
- 1 av 10 pensionärer (10%) har nyttjat vårdappar år 2023 vilket är en liten minskning sedan 2022 (12%). *)
- 50- och 70-talister har signifikant minskat sin användning av vårdappar år 2023.
- Män har minskat sin användning av vårdappar från 2022 (24%) till 2023 (19%) medan kvinnors nyttjandegrad är oförändrad. *)

Vilka använder inte vårdappar?

- Nära 8 av 10 i befolkningen har inte använt en vårdapp för ett digitalt läkarbesök det senaste året.
- Runt 9 av 10 pensionärer har inte använt vårdappar. Det gäller såväl yngre pensionärer 65–75 år som äldre pensionärer över 75 år. *)

Unga använder främst Kry och äldre 1177.se för digitala läkarbesök via videosamtal

Fråga: Vilken eller vilka vårdappar för digitala läkarbesök via videosamtal har du använt under de senaste 12 månaderna?

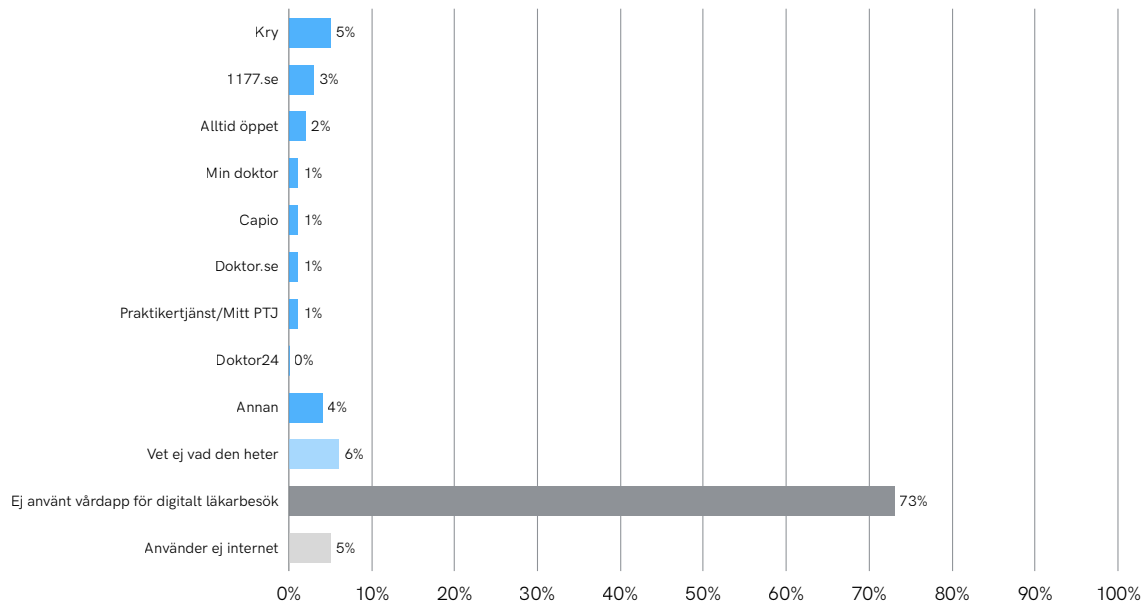

Diagram 2.5a, Bas: Samtliga 18+ år, År 2023 (Studie 1), Notera att denna fråga är en fritextfråga utan fasta svarsalternativ som kodats i efterhand.

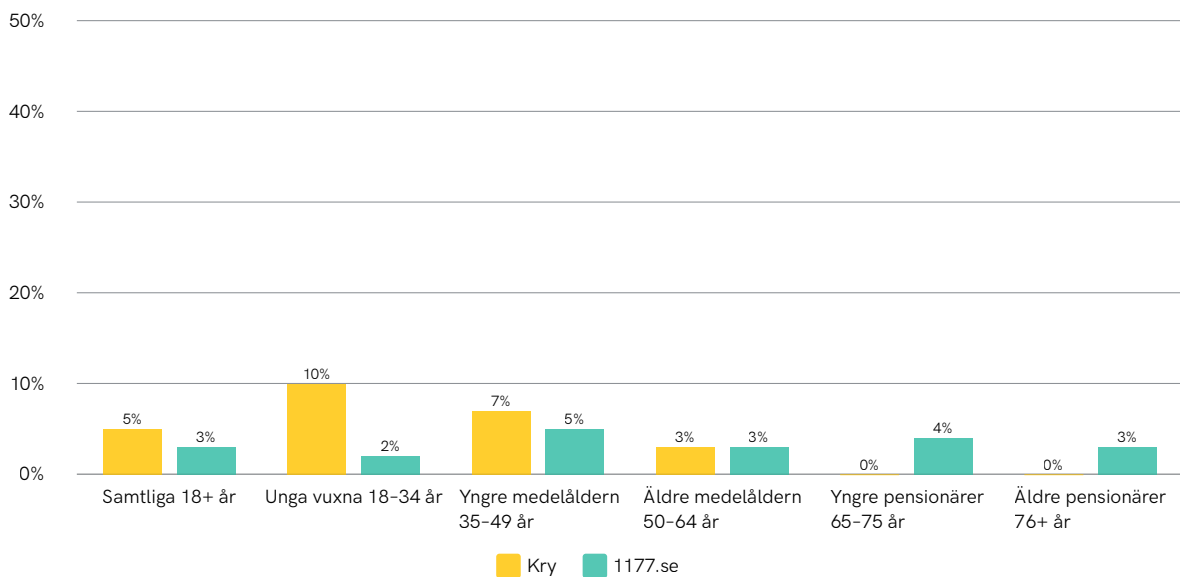

Diagram 2.5b, Bas: Samtliga 18+ år, År 2023 (Studie 1) Obs! Skala 50%, Notera att denna fråga är en fritextfråga utan fasta svarsalternativ som kodats i efterhand.

Vilka vårdappar för digitala läkarbesök använder Sveriges befolkning?

Detta är en fritextfråga utan fasta svarsalternativ. Det är alltså respondenternas spontana svar av vilka vårdappar för digitala läkarbesök via videosamtal som använts.

- Kry är den vårdapp för digitala läkarbesök som flest använt. Var tjugonde i befolkningen har träffat en läkare via Kry's vårdapp det senaste året.
- Kry används mest av de under 55 år, varav var tionde nyttjat Kry's vårdapp. Jämför vi befolkningen i storstad och på landsbygd under 55 år så används Kry i lika stor utsträckning. *)
- På andra plats kommer 1177.se som är förstahandsval för de i pensionsålder.
- Alltid öppet används av något fler 90- och 00-talister (4%). *)
- Det är vanligt förekommande i alla åldrar att inte komma ihåg vilken vårdapp man använt. Bland de över 50 år som har använt en vårdapp kommer runt var tredje inte ihåg vad den heter. *)
- Att använda flera vårdappar tenderar inte vara vanligt då endast ett par procent anger fler än en vårdapp.
- Exempel på andra vårdappar som omnämns av ett drygt tiotal personer är Medichack, Min hälsa, Min vård, Mindler, Närhälsan, Bra liv och Knodd.

E-LEGITIMATION OCH MOBILT BANK-ID

93 procent av befolkningen har en e-legitimation

Fråga: Har du under de senaste 12 månaderna använt någon av följande e-legitimationer?

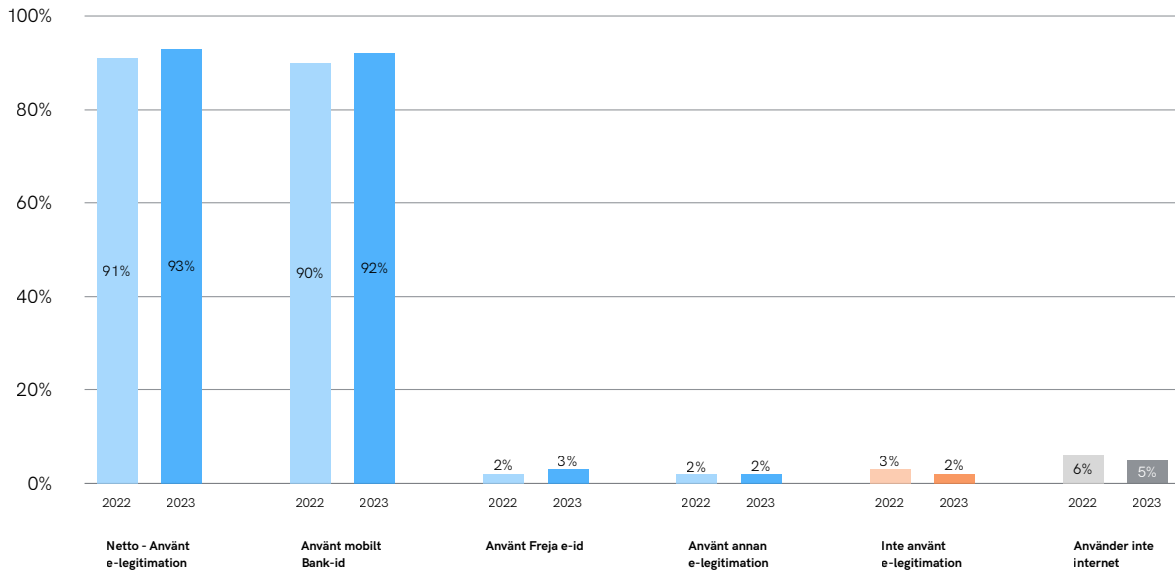

Diagram 2.6, Bas: Samtliga 18+ år, År 2022-2023 (Studie 1)

Vilka tjänster för e-legitimation används och hur ser användningen ut?

- E-legitimation används av de flesta i befolkningen (93%).
- Användningen av e-legitimation har ökat något från 2022 (91%) till 2023 (93%).
- Den tjänst som har haft en signifikant ökning är mobilt Bank-id - från 90 procent år 2022 till 92 procent år 2023.
- 3 procent av befolkningen använder sig av Freja e-id. Liksom år 2022 används Freja e-id i högre utsträckning av framförallt 00-talister (9%) och även till viss del bland stadsbor (3%). *)

För mer information om användning av mobilt Bank-id, se *diagram 2.7*.

De flesta använder mobilt Bank-id dagligen

Fråga: Har du under de senaste 12 månaderna / varje vecka / varje dag använt mobilt Bank-id?

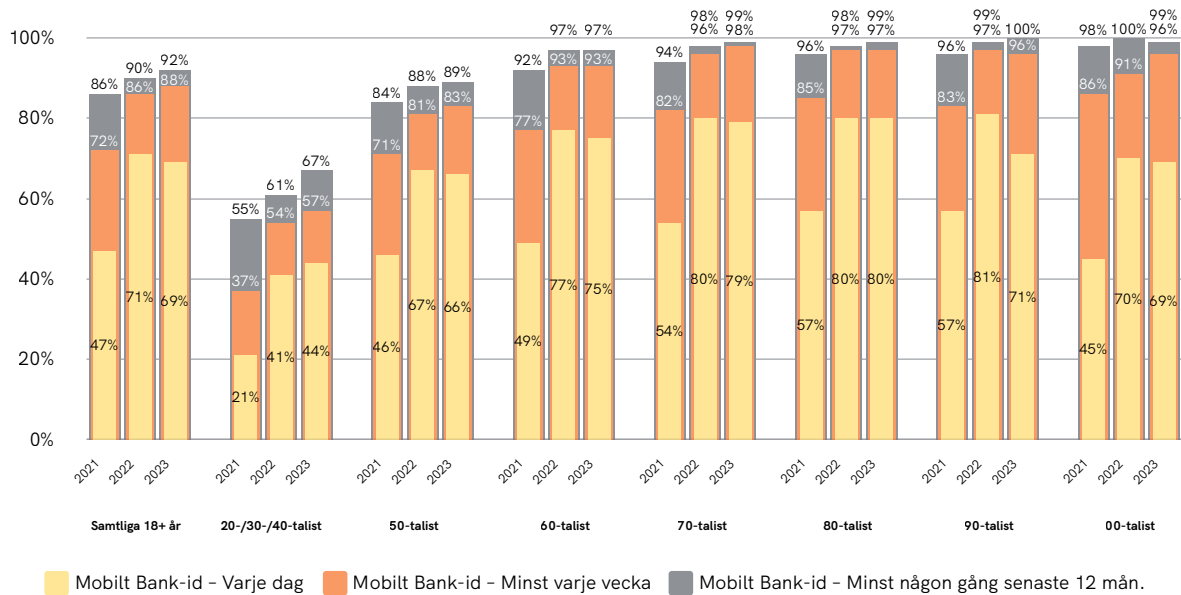

Diagram 2.7, Bas: Samtliga 18+ år, År 2021–2023 (Studie 1)

Vilka använder mobilt Bank-id?

- Mobilt Bank-id är den dominerande e-legitimationen i Sverige och används av de flesta i befolkningen (92%).
- Användningen av mobilt Bank-id har haft en liten ökning från 2022 (90%) till 2023 (92%).
- Nästan 9 av 10 använder mobilt Bank-id varje vecka och 7 av 10 gör det dagligen vilket är i linje med föregående år 2022.
- Av de födda på 60-talet eller senare använder i princip alla mobilt Bank-id.
- 3 av 4 pensionärer (76%) använder mobilt Bank-id vilket är en ökning från 2022 (69%). *)
- Fram till pensionsåldern använder män och kvinnor mobilt Bank-id i princip i lika stor utsträckning. Efter pensionen är det fler män än kvinnor som är användare och i synnerhet efter 76 års ålder. *)

Vilka använder inte mobilt Bank-id?

- 8 procent av befolkningen använder inte mobilt Bank-id. Hos den internetanvändande befolkningen är det endast 3 procent som inte använder mobilt Bank-id. *)
- Var tionde född på 50-talet använder inte mobilt Bank-id.
- 1 av 10 (11%) av de yngre pensionärerna 65–75 år och 4 av 10 (41%) av de äldre pensionärerna över 75 år använder inte mobilt Bank-id. *)

Osäkerhet ett skäl att inte använda e-legitimation

Fråga: Vad är orsaken till att du inte använder någon e-legitimation?

Inget behov
Kan inte installera
Känns osäkert
Saknar kunskap
Annan sköter det
Vill inte

Diagram 2.8, Bas: Använder inte e-legitimation, År 2023 (Studie 1)

Varför använder några inte e-legitimation?

I den internetanvändande befolkningen som är 18 år eller äldre är det cirka 3 procent som inte använder e-legitimation. De anger flera orsaker till att de inte använder e-legitimation men främst påtalas följande:

Upplevd brist på säkerhet

Det skäl till att inte använda e-legitimation som flest anger är att de inte litar på säkerheten.

“Tveksam till säkerheten. Allt från stöldrisk till integritet. Känner ingen tillit.”

Man, 54 år

“Inte tryggt och diskriminerande mot äldre och för mycket behöver e-legitimation.”

Man, 85 år

Oviljan att använda

Flera svarar att de helt enkelt inte vill använda en e-legitimation. Några motiverar det med att de vill ha "mänsklig kontakt", andra med det ännu inte finns en statlig e-legitimation men de flesta anger inte en motivering.

"Vill inte. Onödigt. Vill ha en människa i andra ändan av tråden."
Kvinna, 77 år

"För att få bank-id behöver man gå till en bank. Om staten hade ägt det hade det varit en annan sak. Då hade jag nog skaffat men nu vill jag inte."
Man, 78 år

Okunskap om tekniken

Att inte veta "hur man gör", tycka att tekniken är svår och finna det utmanande att installera en e-legitimation är något som flera påtalar.

"Kan så dåligt om det, mina barn hjälper mig om jag behöver hjälp. Tycker inte om teknik så mycket. Känns osäkert och rädd för att göra fel och att jag aldrig kan lära mig."
Kvinna, 78 år

"Jag har för gammal mobil och kan inte installera mobilt bankid. Om jag kunde skulle jag inte kunna hur man gör."
Kvinna, 68 år

DET DIGITALA OFFENTLIGA SVERIGE JÄMFÖRT MED ANDRA LÄNDER

Var femte vet inte hur Sverige ligger till jämfört med andra länder vad gäller e-tjänster

Fråga: Hur tror du att Sverige ligger till vad gäller att utveckla och införa e-tjänster i offentlig sektor jämfört med...

...de övriga nordiska länderna (Norge/Finland/Danmark/Island)?

...övriga Europa utanför Norden?

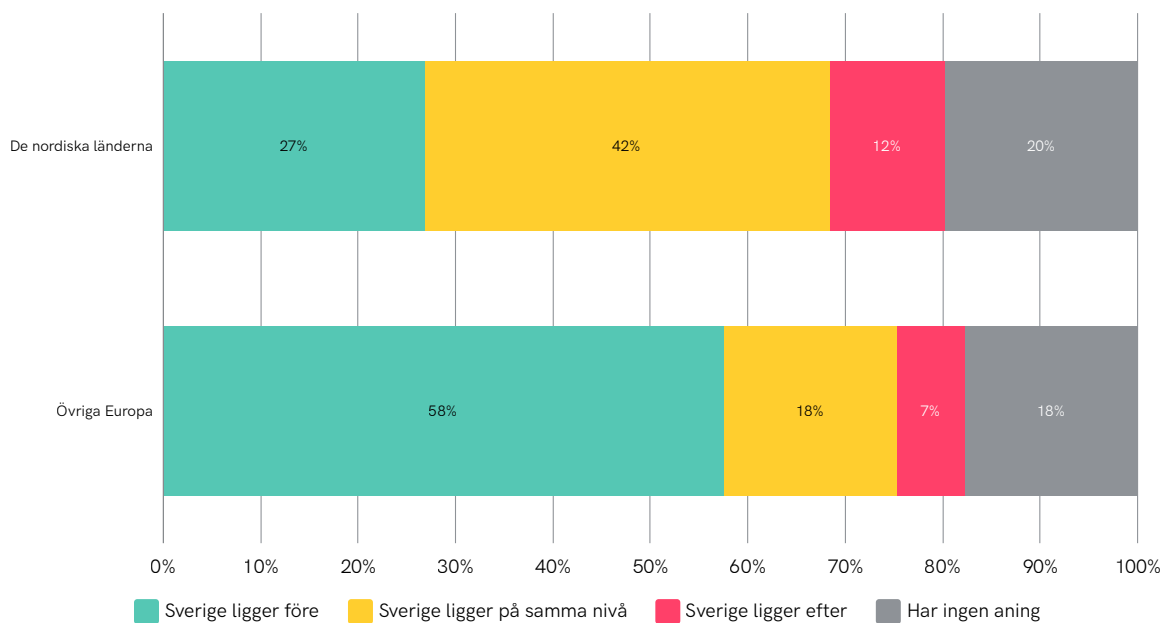

Diagram 2.9, Bas: Internetanvändare 18+ år, År 2023 (Studie 1)

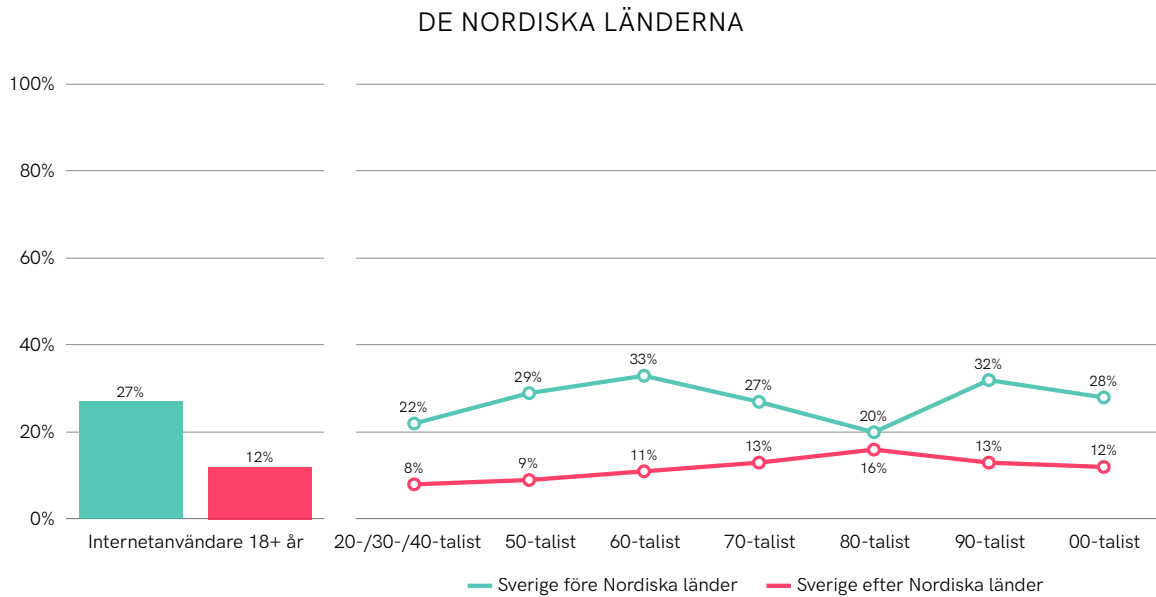

Diagram 2.10a, Bas: Internetanvändare 18+ år, År 2023 (Studie 1)

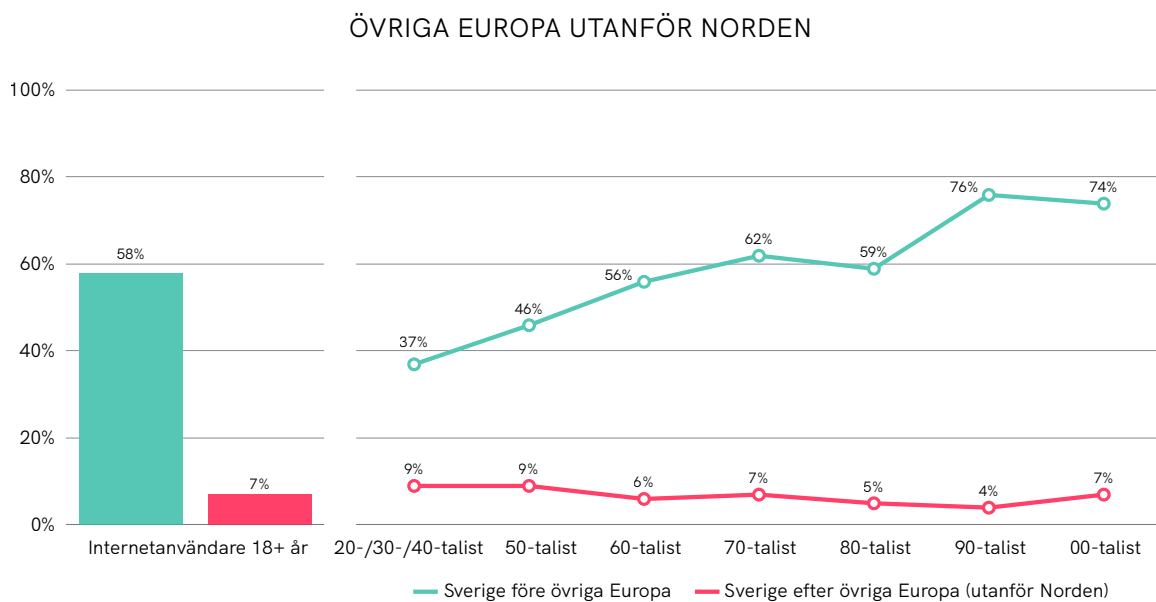

Diagram 2.10b, Bas: Internetanvändare 18+ år, År 2023 (Studie 1)

Hur tror svenskarna att Sverige ligger till jämfört med Norden vad gäller e-tjänster?

- 4 av 10 tror att Sverige ligger på samma nivå som övriga Norden vad gäller att utveckla och införa e-tjänster i offentlig sektor.
- Nästan 3 av 10 tror att Sverige ligger före Norden vad gäller e-tjänster. Det är fler män (30%) än kvinnor (24%) som tror att Sverige ligger före i Norden och i synnerhet män födda på 60- och 90-talet. *)
- Drygt 1 av 10 tror att Sverige ligger efter i Norden vad gäller e-tjänster. Det är framför allt 80-talisterna (16%) som tror att Sverige har hamnat på efterkälken.

- 2 av 10 har ingen aning om hur Sverige ligger till jämfört med de andra nordiska länderna vad gäller e-tjänster. Det är fler äldre kvinnor som inte har någon uppfattning. *)

Hur tror svenskarna att Sverige ligger till jämfört med övriga Europa utanför Norden vad gäller e-tjänster?

- Nästan 6 av 10 tror att Sverige ligger före övriga Europa utanför Norden vad gäller e-tjänster. Det är fler män (63%) än kvinnor (53%), och framförallt de yngre födda på 90- och 00-talet som tror att Sverige ligger före övriga Europa. *)
- Knappt 2 av 10 tror att vi ligger på samma nivå som övriga Europa vad gäller att utveckla och införa e-tjänster i offentlig sektor.
- Inte ens 1 av 10 (7%) tror att Sverige ligger efter övriga Europa vad gäller e-tjänster. 90-talisterna tror detta minst av alla.
- Nära 2 av 10 har ingen aning om hur Sverige ligger till jämfört med övriga Europa utanför Norden vad gäller e-tjänster. Det är framförallt äldre kvinnor som inte har någon uppfattning. *)

“Sverige ligger före andra länder med e-tjänster som Bank-id och Swish”

Fråga: Ange gärna vilka e-tjänster du tänker på när det gäller att Sverige ligger **före** andra länder i Norden eller Europa.

Diagram 2.11a, Bas: Anser att Sverige ligger före Norden och/eller Europa vad gäller e-tjänster, År 2023 (Studie 1)

Vilka e-tjänster tänker de som tycker att Sverige ligger före andra länder på?

En rungende majoritet anser att det är de privata aktörernas tjänster Bank-id och Swish som gör att Sverige ligger före andra länder i Norden eller Europa vad gäller e-tjänster. Andra e-tjänster som nämns är kollektivtrafikens appar, digitala biljetter och likaså sjukvården med 1177.se och digitala läkarbesök. Några andra myndigheters e-tjänster som omtalas är exempelvis Skatteverkets och Försäkringskassans. En del kommenterar också att Sverige är på väg att avskaffa kontanter i högre grad än andra länder till förmån för digitala betalningslösningar.

Några röster om varför Sverige ligger före...

"Allt jämfört med Frankrike (BankID, swish, kollektivtrafikappar osv)."

Kvinna, 27 år

"Att ansöka om saker (tillstånd, bidrag etc.), att boka tider för möte, att se sina personliga uppgifter hos myndigheten på "mina sidor"."

Man, 31 år

"Att man inte kan använda kontanter längre och att alla banktjänster ska gå via datorer och digitalt."

Kvinna, 79 år

"Överhuvudtaget att kunna erbjuda digitala vårdbesök, där tror jag vi ligger före många andra länder i Europa som nog fortfarande är mer analogt."

Kvinna, 57 år

"Sverige ligger efter andra länder vad gäller att rösta digitalt och att ha en statlig e-legitimation"

Fråga: Ange gärna vilka e-tjänster du tänker på när det gäller att Sverige ligger **efter** andra länder i Norden eller Europa.

Diagram 2.11b, Bas: Anser att Sverige ligger efter Norden och/eller Europa vad gäller e-tjänster, År 2023 (Studie 1)

Vilka e-tjänster tänker de som tycker att Sverige ligger efter andra länder på?

Det finns de som anser att Sverige ligger efter andra länder i Norden eller Europa vad gäller i princip alla e-tjänster i offentlig sektor. Litauen och Danmark lyfts fram som föregångsländer:

“Att kunna göra i stort sett allt digitalt. Som i Litauen.”

Man, 33 år

“Digital brevlåda jämfört med Danmark. Bank-ID jämfört med Danmarks nem-ID. Sverige ligger efter Danmark i alla e-tjänster!!!”

Kvinna, 21 år

Statlig e-legitimation

Den största andelen anser att det är på grund av att Sverige saknar ett “statligt Bank-id”, alltså en statlig e-legitimation, som gör att Sverige ligger efter.

“Digitalt ID - man ska inte behöva ha en bank osv. Centrala tjänster/applikationer finns i andra länder medans Sverige förlitar sig på privata aktörer.”

Man, 24 år

“Statligt “bank id”. Gemensamma journalsystem inom sjukvård. Informationsutbyte mellan olika myndigheter inför t.ex. bidragsutbetalningar.”

Man, 62 år

E-röstning

Något som flera påtalar är att vi i Sverige ännu inte kan e-rösta och ha elektroniska val till riksdagen vilket gör att vi halkar efter andra länder.

“I reformförslaget Sverige kan vi på 2020-talet inte rösta digitalt. Typiskt Sverige!”

Kvinna, 18 år

“Saknas e-röstning. Saknas statlig säker e-leg, dvs inte bankägd.”

Man, 72 år

E-hälsovård och vaccinregister

Den digitala vården, allt från enskilda e-tjänster, 1177.se, journalsystem, vaccinregister till hela den svenska samhällsstrukturen, lyfts fram som skäl till att vi ligger efter andra länder.

“Digital vård. Regionerna väldigt sent på bollen. Hade vi haft en centraliserad sjukvård som i andra länder hade vi sluppit gigantiska digitaliseringskostnader och system inom vården som inte funkar över regionsgränserna.”

Man, 33 år

“Webbtidsbokning och egenmonitorering i sjukvården. 1177 jättekrångligt att använda och speciellt sökfunktionen.”

Man, 71 år

“Digital vård, digitala tjänster och samordning kring vård. Fax fortsatt obligatoriskt i flera vårdval inom region sthlm. Vi är väl också det enda nordiska landet som inte har ett vaccinregister.”

Man, 39 år

“Bank id (kontrolleras av bankerna i Sverige), digitala journaler (systemen synkar inte, ej användarvänliga för personalen).”

Kvinna, 60 år

Bristande säkerhet

Sverige upplevs ha bristande it-säkerhet. Det gäller e-tjänster som tillhandahålls av såväl myndighetssverige som privata aktörer. Vi beskrivs som “naiva, omoderna och inkompetenta” jämfört med andra länder.

“Omodern IT-säkerhet, typ Bank-ID = u-landsnivå.”

Man, 63 år

“Digitalt personskydd, säkerhet/integritet och patientdata. Bristande säkerhet all over!”

Man, 37 år

CYBERHOT

Yngre ser cyberattacker som mindre sannolika än äldre

Fråga: Hur sannolikt tror du att följande är?

Att främmande makt ska utföra en cyberattack mot Sverige...

...och komma över samhällskritisk information?

...så att internet upphör att fungera?

...så att uppkopplade system, såsom system för el-, vatten- och värmeförsörjning slås ut?

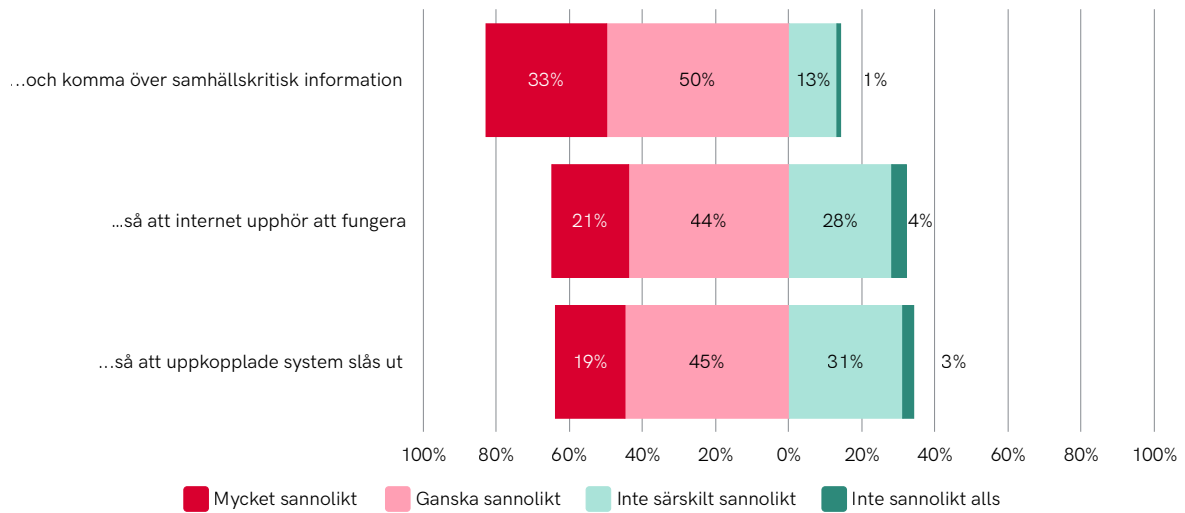
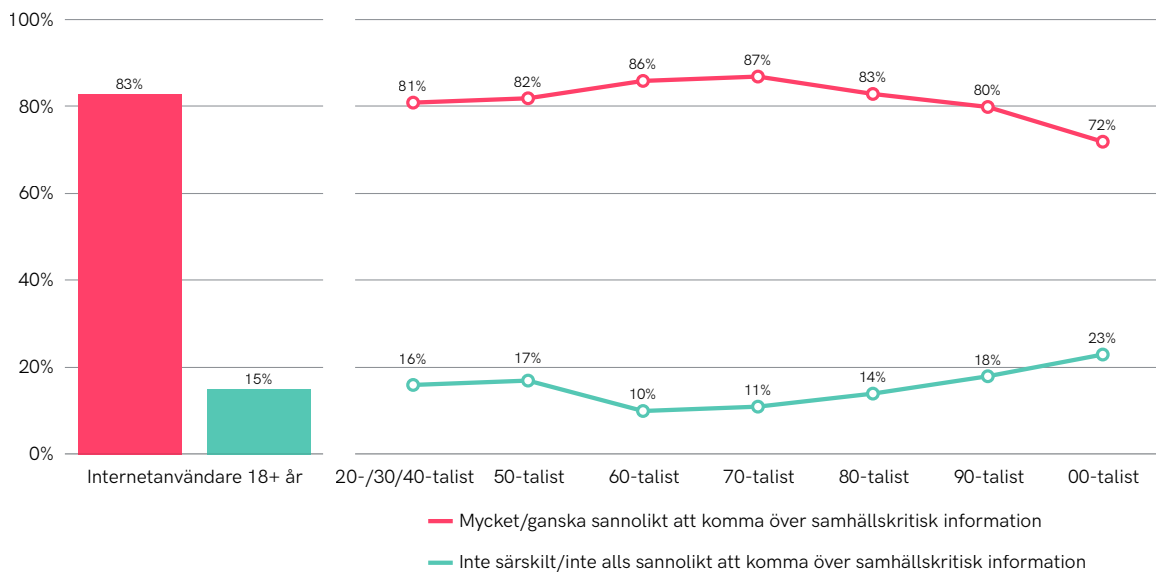

Diagram 2.12, Bas: Internetanvändare 18+ år, År 2023 (Studie 1)

KOMMA ÖVER SAMHÄLLSKRITISK INFORMATION

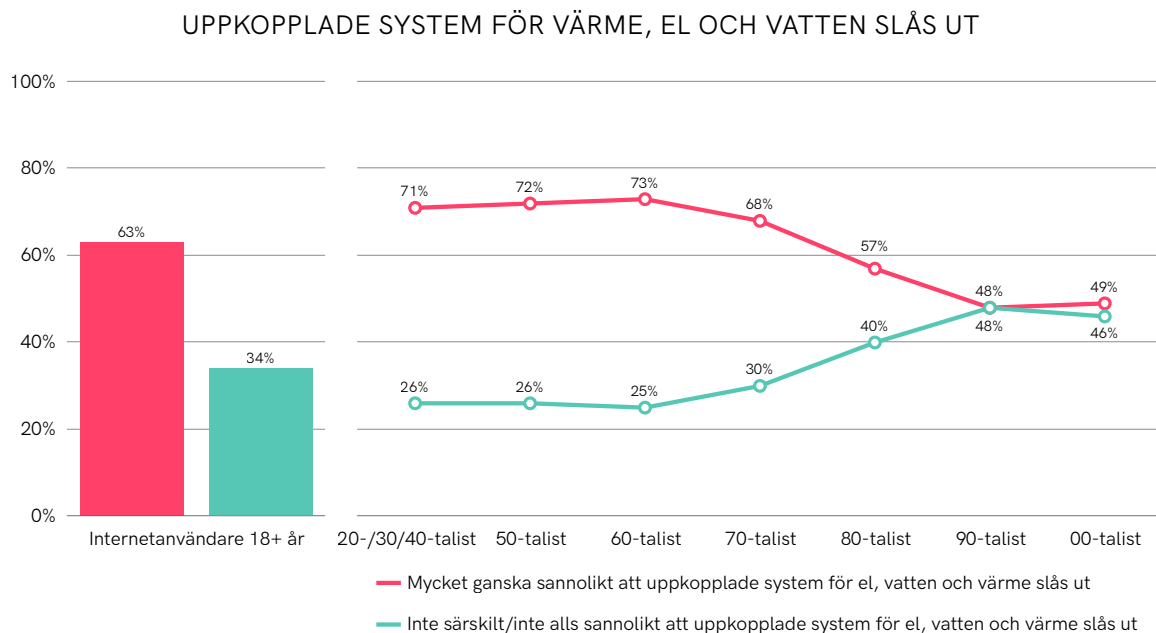
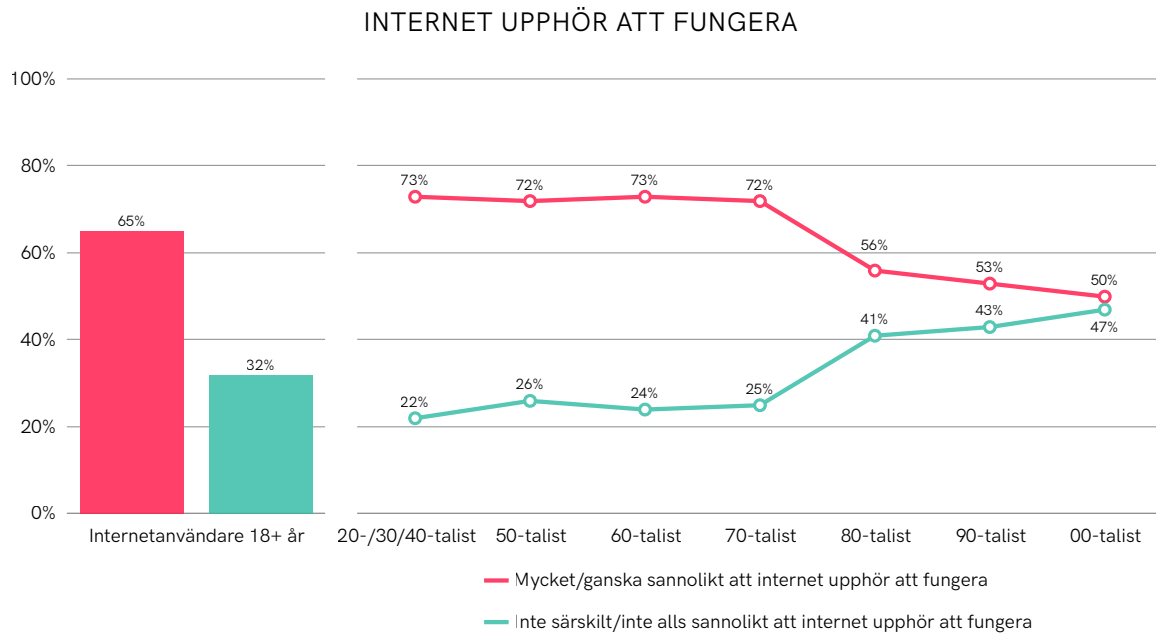

Diagram 2.13a-c, Bas: Internetanvändare 18+ år, År 2023 (Studie 1)

Hur sannolik tror svenskarna att en cyberattack är där främmande makt kommer över samhällskritisk information?

- Majoriteten av svenskarna tror att främmande makt kan komma över vår samhällskritiska information. Mer än 8 av 10 ser det som sannolikt, varav drygt 3 av 10 som mycket sannolikt.
- Det är något fler män (86%) än kvinnor (80%) och i högre grad 60- och 70-talister som ser detta cyberhot mot vår samhällskritiska information som sannolikt. *)
- Endast var sjunde (15%) ser inte detta cyberhot som sannolikt. Det är fler unga födda på 00-talet som inte tror att främmande makt kan komma över vår samhällskritiska information via en cyberattack.

Hur sannolikt tror svenskarna det är att främmande makt utför en cyberattack så att internet upphör att fungera?

- Merparten av svenskarna tror att främmande makt kan utföra en cyberattack så att internet upphör att fungera. Mer än 6 av 10 ser det som sannolikt, varav drygt 2 av 10 som mycket sannolikt.
- Det är däremot stor skillnad mellan den yngre och äldre halvan i befolkningen i synen på hur sannolikt detta cyberhot mot internet är. Den äldre halvan, födda på 20- till och med 70-talet, ser det som betydligt mer sannolikt.
- Färre yngre ser en cyberattack som gör att internet upphör att fungera som sannolikt. I synnerhet unga födda på 80-, 90- och 00-talet där endast drygt hälften ser det som sannolikt.
- Män (65%) och kvinnor (65%) tror i lika hög grad att detta cyberhot mot internet är sannolikt. *)
- Drygt 3 av 10 ser inte som sannolikt att främmande makt ska utföra en cyberattack så att internet upphör att fungera - 00-talisterna minst av alla.

Hur sannolik tror svenskarna att en cyberattack är där främmande makt slår ut uppkopplade system såsom el-, värme och vatten?

- Merparten av svenskarna tror att främmande makt kan slå ut uppkopplade system såsom el-, värme och vatten. Mer än 6 av 10 ser det som sannolikt, varav 2 av 10 som mycket sannolikt.
- Den äldre halvan av befolkningen födda på 20- till och med 60-talet ser detta cyberhot mot uppkopplade system som mer sannolikt än den yngre. Män (65%) ser det som något mer sannolikt än kvinnor (61%). *)
- Färre yngre ser en cyberattack som slår ut el-, värme och vattensystem som sannolik. I synnerhet unga födda på 90- och 00-talet där ungefär hälften-hälften ser det som sannolikt respektive inte sannolikt.
- Drygt 3 av 10 ser inte som sannolikt att främmande makt ska slå ut uppkopplade system såsom el-, värme och vatten genom en cyberattack.
- Minst sannolikt av alla tror unga kvinnor födda på 90- och 00-talet att detta cyberhot mot uppkopplade system är. Det är till och med fler kvinnliga 90- och 00-talister som ser det som icke-sannolikt (56%) än sannolikt (39%). *)

Svenskarna vill inte ha riktad nätreklam, men tycker att polisen ska få ta del av privata konversationer online vid brottsmisstanke. Vi oroar oss för filterbubblor och näthat, men hyllar digitala böcker och tror på digitaliseringens positiva klimatpåverkan. Det här är det digitala Sverige år 2023.

Detta är ett kapitel ur undersökningen *Svenskarna och internet 2023*. Läs hela rapporten på webbplatsen svenskarnaochinternet.se.

Svenskarna och internet är en studie som genomförs av Internetstiftelsen. Med undersökningen vill vi bidra med fakta och insikter om hur användningen av internet i Sverige utvecklas. Vi vill ge förutsättningar till att digitaliseringen av det svenska samhället och näringslivet sker på välinformerad grund.

Internetstiftelsen är en oberoende, affärsdriven och allmännyttig organisation. Vi verkar för ett internet som bidrar positivt till människan och samhället. Vi ansvarar för internets svenska toppdomän .se och sköter drift och administration av toppdomänen .nu. Intäkterna från affärsverksamheten finansierar en rad satsningar i syfte att möjliggöra att människor kan nyttja internet på bästa sätt, och stimulera kunskapsdelning och innovation med inriktning på internet.

Exempel på våra satsningar är:

- Den här rapporten: *Svenskarna och internet*
- Start- och mötesplatsen Goto 10
- Folkbildningssatsningen Internetkunskap
- Det digitala museet Internetmuseum
- Lärresursen Digitala lektioner
- Konferensen Internetdagarna
- Mätverktyget Bredbandskollen

